

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 10.3.2014 г.
COM(2014) 157 final

ANNEX 9

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПРИЛОЖЕНИЕ IX

Споразумение за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна

към

Предложение за Решение на Съвета

за подписване от името на Европейския съюз и временно прилагане на Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна

ПРИЛОЖЕНИЕ XXXI

МЕХАНИЗЪМ ЗА РАННО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ

1. По силата на настоящото Съюзът и Република Молдова създават механизъм за ранно предупреждение с цел установяване на практически мерки за предотвратяване и бърза реакция при извънредна ситуация или при заплаха от възникване на такава. При този механизъм се предвижда оценка на ранен етап на потенциалните рискове и проблеми, свързани с доставката и търсенето на природен газ, нефт или електроенергия, и предотвратяване и бърза реакция в случай на извънредна ситуация или на заплаха от възникване на такава.
2. За целите на настоящото приложение „извънредна ситуация“ е ситуация, която води до значително нарушаване или до физическо прекъсване на доставката на природен газ, нефт или електроенергия между Съюза и Република Молдова.
3. За целите на настоящото приложение координатори са министърът от Република Молдова, отговарящ за енергетиката, и членът на Европейската комисия, отговарящ за енергетиката.
4. Страните следва да изготвят редовни оценки на потенциалните рискове и проблеми, свързани с доставката и търсенето на енергийни материали и продукти, и да ги докладват на координаторите.
5. Когато една от страните установи наличие на извънредна ситуация или на ситуация, която според нея може да доведе до възникване на извънредна ситуация, тази страна информира незабавно другата страна.

6. При обстоятелствата, посочени в параграф 5, координаторите се уведомяват взаимно във възможно най-кратък срок за необходимостта от задействане на механизма за ранно предупреждение. В уведомлението се посочват наред с другото определените лица, които са оправомощени от координаторите да поддържат постоянен контакт помежду си.

7. При уведомяване в съответствие с параграф 6 всяка страна предоставя на другата страна своята оценка. В оценката се включва прогноза за срока, в рамките на който може да бъде отстранена извънредната ситуация или заплахата от възникване на извънредна ситуация. Страните реагират незабавно на оценката на другата страна и я допълват с налична допълнителна информация.

8. Ако една от страните не може да направи адекватна оценка или да приеме оценката на другата страна за ситуацията или прогнозирания срок, в рамките на който може да бъде отстранена извънредната ситуация или заплахата от възникване на извънредна ситуация, съответният координатор може да поиска провеждането на консултации, които трябва да започнат в срок от не повече от 3 дни от момента на предаване на уведомлението по параграф 6. Тези консултации се провеждат в рамките на експертна група, състояща се от представители, оправомощени от координаторите. Консултациите целят:

- а) изготвяне на обща оценка на ситуацията и на възможното развитие на събитията;
- б) изготвяне на препоръки за преодоляване на извънредната ситуация или за отстраняване на заплахата от възникване на такава;
- в) изготвяне на препоръки за съвместен план за действие с цел свеждане до минимум на последиците от извънредната ситуация и, ако е възможно, преодоляването ѝ, включително възможност за създаване на специална група за мониторинг.

9. Консултациите, общите оценки и предложените препоръки се основават на принципите на прозрачност, недопускане на дискриминация и пропорционалност.

10. В рамките на своите правомощия координаторите работят за преодоляване на извънредната ситуация или за отстраняване на заплахата от възникване на такава, като вземат предвид препоръките, които са изготвени в резултат на консултациите.

11. Експертната група, посочена в параграф 8, докладва своите дейности на координаторите веднага след изпълнението на всеки договорен план за действие.

12. В случай на възникване на извънредна ситуация координаторите могат да създадат специална група за мониторинг, натоварена с проучване на текущите обстоятелства и развитието на събитията, както и с обективното им докладване. Специалната група за мониторинг се състои от:

- а) представители на двете страни;
- б) представители на енергийни дружества от страните;
- в) представители на международни организации в областта на енергетиката, предложени и взаимно одобрени от страните;
- г) независими експерти, предложени и взаимно одобрени от страните.

13. Специалната група за мониторинг започва работата си незабавно и действа, ако е необходимо, до намиране на разрешение на извънредната ситуация. Координаторите вземат съвместно решение за приключване на работата на специалната група за мониторинг.

14. От момента, в който една от страните информира другата страна за обстоятелствата, описани в параграф 5, и до приключването на процедурите, предвидени в настоящото приложение, и разрешаването на извънредната ситуация или отстраняването на заплахата от възникване на такава, страните ще положат максимални усилия, за да сведат до минимум отрицателните последици за другата страна. Страните си сътрудничат с цел постигане на незабавно решение при спазване на принципа на прозрачност. Страните се въздържат от действия, които не са свързани с текущата извънредна ситуация и които могат да предизвикат или задълбочат отрицателните последици за доставката на природен газ, нефт или електроенергия между Съюза и Република Молдова.

15. Всяка от страните поема поотделно разносните, свързани с действията в рамката на настоящото приложение.

16. Страните запазват поверителността на цялата обменена помежду им информация, за която е посочено, че е поверителна. Страните предприемат всички необходими мерки за защита на поверителната информация въз основа на съответните законови и подзаконови актове на Република Молдова или на Съюза и/или неговите държави членки, в зависимост от това кое е приложимо, както и в съответствие с приложимите международни споразумения и конвенции.

17. Страните могат да поканят по взаимно съгласие представители на трети страни да участват в консултациите или мониторинга, посочени в параграфи 8 и 12.

18. Страните могат да се споразумеят да адаптират разпоредбите на настоящото приложение с оглед на създаване на механизъм за ранно предупреждение между тях и други страни.

19. Нарушаването на механизма за ранно предупреждение не може да служи като основание за процедури за уреждане на спорове по силата на дял V (Търговия и свързани с търговията въпроси) от настоящото споразумение. Освен това в такива процедури за уреждане на спорове никоя от страните не може да се позовава на или да представя като доказателство:

- а) възприетите позиции или направените предложения от другата страна в хода на процедурата, предвидена в настоящото приложение; или
- б) факта, че другата страна е изразила желание да приеме решение относно извънредната ситуация, предмет на механизма за ранно предупреждение.

ПРИЛОЖЕНИЕ XXXII
МЕХАНИЗЪМ ЗА МЕДИАЦИЯ

Член 1

Цел

Целта на настоящото приложение е да улесни постигането на взаимно приемливо решение посредством комплексна и своевременна процедура с помощта на медиатор.

Раздел 1

Процедура по механизма за медиация

Член 2

Искане за информация

1. Преди започването на процедурата по медиация всяка страна може да отправи по всяко време писмено искане за информация относно мярка, която засяга неблагоприятно търговията или инвестициите между страните. Страната, до която е отправено такова искане, дава писмен отговор в срок от 20 дни, в който се съдържат коментарите ѝ по информацията, съдържаща се в искането.

2. Когато отговарящата страна счита, че не е практически възможно да представи отговор в срок от 20 дни, тя съобщава на отправилата искането страна причините за забавянето, както и прогноза за най-краткия срок, в който ще може да предостави отговор.

Член 3

Започване на процедурата

1. Всяка от страните може по всяко време да поиска страните да започнат процедура по медиация. Такова искане се отправя към другата страна в писмена форма. Искането е достатъчно подробно, така че да представя ясно опасенията на отправящата искането страна и да:

- а) посочва конкретната спорна мярка;
- б) посочва предполагаемото неблагоприятно въздействие, което отправящата искането страна смята, че мярката оказва или ще окаже върху търговията или инвестициите между страните; и
- в) обяснява по какъв начин според отправящата искането страна това въздействие е свързано с мярката.

2. Процедурата по медиация може да бъде започната единствено по взаимно съгласие на страните. Страната, към която е отправено искане съгласно параграф 1, разглежда добронамерено искането и отговаря в писмена форма дали го приема или отхвърля в срок от десет дни от неговото получаване.

Член 4

Избор на медиатор

1. В началото на процедурата по медиация страните се стремят да постигнат съгласие относно избора на медиатор не по-късно от 15 дни след получаване на отговора на искането, посочен в член 3 от настоящото приложение.
2. В случай че страните не могат да се споразумеят за избора на медиатор в срока, посочен в параграф 1 от настоящия член, всяка от страните може да поиска от председателя или съпредседателите на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, предвиден в член 438, параграф 4 от настоящото споразумение, или техните представители да изберат медиатор чрез теглене на жребий от списъка, изготвен съгласно член 404, параграф 1 от настоящото споразумение. За избора чрез теглене на жребий се канят със своевременно предизвестие представители и на двете страни. Във всички случаи тегленето на жребий се провежда с участието на страната/страните, която/които присъства/т.
3. Председателят или съпредседателите на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, предвиден в член 438, параграф 4 от настоящото споразумение, или техните представители избират медиатора в срок от пет работни дни от искането, отправено по силата на параграф 2 от настоящия член от някоя от страните.
4. Ако списъкът, предвиден в член 404, параграф 1 от настоящото споразумение, не е съставен към момента на подаване на искане по силата на член 3 от настоящото приложение, медиаторът се избира чрез теглене на жребий измежду лицата, които са били официално предложени от едната страна или и от двете страни.
5. Медиаторът не е гражданин на нито една от страните, освен ако страните се споразумеят за друго.

6. Медиаторът помага на страните по безпристрастен и прозрачен начин да получат яснота относно мярката и възможното ѝ въздействие върху търговията, както и да постигнат взаимно приемливо решение. Кодексът за поведение на арбитрите и медиаторите, предвиден в приложение XXXIV към настоящото споразумение, се прилага *mutatis mutandis*. Правила 3—7 (Уведомления) и правила 41—45 (Писмени и устни преводи) от процедурния правилник от приложение XXXIII към настоящото споразумение също се прилагат *mutatis mutandis*.

Член 5

Правила на процедурата по медиация

1. В срок от десет дни от назначаването на медиатор страната, поискала процедурата по медиация, представя на медиатора и на другата страна по споразумението подробно описание на проблема в писмена форма, по-специално на функционирането на спорната мярка и нейното въздействие върху търговията. В срок от 20 дни след датата на доставяне на това описание другата страна може да представи в писмена форма своите коментари по отношение на описанието на проблема. Всяка от страните може да включи в своето описание или коментари всякаква информация, която счита за целесъобразна.

2. Медиаторът може да реши кой е най-подходящият начин за изясняване на въпросната мярка и нейното евентуално въздействие върху търговията. По-специално медиаторът може да организира срещи между страните, да се консултира с тях заедно или поотделно, да потърси помощ от съответните експерти и заинтересовани лица или да се консултира с тях, както и да предоставя всякаква допълнителна подкрепа по искане на страните. Преди обаче да потърси помощ от съответните експерти и заинтересовани лица или да се консултира с тях, медиаторът се консултира със страните.

3. Медиаторът може да дава становища и да предложи решение за разглеждане от страните. Страните могат да приемат или да отхвърлят предложеното решение или да се договорят за различно решение. Медиаторът обаче не дава съвети или становища относно съвместимостта на спорната мярка с настоящото споразумение.
4. Процедурата по медиация се провежда на територията на страната, към която е отправено искането, или по взаимно съгласие — на друго място или по друг начин.
5. Страните полагат усилия да стигнат до взаимно приемливо решение в срок от 60 дни от назначаването на медиатора. До достигане на окончателното споразумение страните могат да вземат под внимание евентуални временни решения, особено ако мярката се отнася до нетрайни стоки.
6. Решението може да бъде прието под формата на решение на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, предвиден в член 438, параграф 4 от настоящото споразумение. Всяка страна може да предвиди, че изпълнението на такова решение зависи от извършването на всички необходими вътрешни процедури. Взаимно приемливите решения се правят обществено достояние. Публично разгласеният вариант не може да съдържа информация, която някоя от страните е посочила като поверителна.
7. По искане на страните медиаторът изготвя в писмена форма проект на фактически доклад, в който се обобщават спорната мярка, предмет на процедурите, следваните процедури и всички взаимно приемливи решения, постигнати като краен резултат от тези процедури, включително евентуални временни решения. Медиаторът дава на страните 15 дни за коментари по проектодоклада. След като разгледа коментарите, предоставени от страните в указания срок, медиаторът им представя в писмена форма окончателен фактически доклад в срок от 15 дни. Фактическият доклад не съдържа тълкувания на настоящото споразумение.

8. Процедурата се прекратява:
- а) с приемането на взаимно приемливо решение от страните — на датата на неговото приемане;
 - б) при постигане на взаимно съгласие между страните на който и да е етап от процедурата — на датата на постигане на такова съгласие;
 - в) с писмена декларация на медиатора след консултация със страните, че по-нататъшните усилия за осъществяване на медиация биха били безрезултатни — на датата на тази декларация; или
 - г) с писмена декларация на една от страните след разглеждане на взаимно приемливи решения в рамките на процедурата по медиация и след като бъдат взети предвид съветите и предложените от медиатора решения — на датата на тази декларация.

Раздел 2

Изпълнение

Член 6

Изпълнение на взаимно приемливо решение

1. Когато страните са постигнали съгласие относно определено решение, всяка от тях предприема мерките, необходими за изпълнението на взаимно приемливото решение в уговорения за това срок.
2. Изпълняващата страна уведомява писмено другата страна за всички предприети стъпки или мерки за изпълнението на взаимно приемливото решение.

Раздел 3

Общи разпоредби

Член 7

Поверителност и отношение към уреждането на спора

1. Освен ако страните по споразумението се споразумеят за друго и без да се засягат разпоредбите на член 5, параграф 6 от настоящото приложение, всички етапи на процедурата, включително всички съвети или предложени решения, са поверителни. Всяка страна обаче може да направи обществено достояние факта, че е в ход процедура по медиация.
2. Процедурата по медиация не засяга правата и задълженията на страните съгласно разпоредбите във връзка с уреждането на спорове по глава 14 (Уреждане на спорове) от дял V (Търговия и свързани с търговията въпроси) на настоящото споразумение или на всяко друго споразумение.
3. Не се изискват консултации съгласно глава 14 (Уреждане на спорове) от дял V (Търговия и свързани с търговията въпроси) на настоящото споразумение преди започване на процедурата по медиация. От страните обаче се очаква да изчерпят останалите възможности, предвидени в разпоредбите за сътрудничество или консултация на настоящото споразумение, преди да започнат процедурата по медиация.

4. В други процедури по уреждане на спорове съгласно настоящото споразумение или всяко друго споразумение никоя от страните не може да се позовава на или да представя като доказателство, нито пък съдът може да взема под внимание:

- а) позициите, възприети от другата страна в хода на процедурата по медиация, или информацията, събрана по силата на член 5, параграфи 1 и 2 от настоящото приложение;
- б) факта, че другата страна е изразила желание да приеме решение относно мярка — предмет на медиацията; или
- в) съветите или предложенията на медиатора.

5. Никой медиатор не може да изпълнява функция като член на арбитражен съд в производство за уреждане на спорове съгласно настоящото споразумение или съгласно Споразумението за СТО, което се отнася за същия въпрос, по който той/тя е бил/а медиатор.

Член 8

Срокове

Всички срокове, посочени в настоящото приложение, могат да бъдат удължени по взаимно съгласие между страните, участващи в процедурите по медиация.

Член 9

Разноски

1. Всяка от страните заплаща собствените си разноски, свързани с участието ѝ в процедурата по медиация.
 2. Страните си поделят по равно разноските, свързани с всички организационни въпроси, включително възнаграждението и разноските на медиатора. Възнаграждението на медиатора е в съответствие с възнаграждението, предвидено за председателя на арбитражен съд в съответствие с правило 8, буква д) от процедурния правилник.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ XXXIII

ПРОЦЕДУРЕН ПРАВИЛНИК ЗА УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

Общи разпоредби

1. По смисъла на глава 14 (Уреждане на спорове) от дял V (Търговия и свързани с търговията въпроси) на настоящото споразумение и в съответствие с настоящия правилник:
 - а) „съветник“ означава лице, ангажирано от една от страните по спора да предоставя съвети или да подпомага тази страна във връзка с производство пред арбитражния съд;
 - б) „арбитър“ означава член на арбитражен съд, който е създаден по силата на член 385 от настоящото споразумение;
 - в) „арбитражен съд“ означава съд, сформиран по силата на член 385 от настоящото споразумение;
 - г) „помощник“ означава лице, което в рамките на мандата на определен арбитър извършва проучвания или оказва съдействие на този арбитър при изпълнение на неговите функции;
 - д) „страна ищец“ означава всяка страна, която отправя искане за сформирание на арбитражен съд съгласно член 384 от настоящото споразумение;

- е) „ден“ означава един календарен ден;
- ж) „страна ответник“ означава страната, за която се твърди, че нарушава разпоредбите, посочени в член 381 от настоящото споразумение;
- з) „представител на една от страните“ означава служител или всяко друго лице, назначено от правителствен или държавен орган или от друг публичноправен субект на една от страните, който представлява тази страна за целите на спор по настоящото споразумение.

2. Страната ответник отговаря за административната организация на производството за уреждане на спора, и по-специално за организирането на изслушвания, освен ако страните са се споразумели за друго. Страните си поделят разноските, свързани с всички организационни въпроси, включително възнаграждението и разноските на арбитражите.

Уведомления

3. Всяка страна по спора и арбитражният съд предават по електронна поща на другата страна всяко искане, известие, писмено становище или друг документ и на всеки един от арбитражите — писмените становища и исканията в контекста на арбитража. Арбитражният съд също изпраща документи до страните по електронна поща. Освен ако се докаже обратното, електронното съобщение се счита за получено в деня на изпращането му. Ако някои от подкрепящите документи са по-големи от десет мегабайта, те се предоставят в друг електронен формат на другата страна и, когато е приложимо, на арбитражите, в срок от два дни след изпращане на електронното съобщение.

4. Копие от документите, предадени в съответствие с правило 3, се изпраща на другата страна и, когато е приложимо, на всеки от арбитрите, в деня на изпращане на електронното съобщение по факс, с препоръчана поща, по куриер, като пратка с обратна разписка или чрез всякакво друго далекосъобщително средство, позволяващо регистриране на пратката.
5. Всички уведомления се адресират съответно до Министерство на икономиката на Република Молдова и до Генерална дирекция „Търговия“ на Европейската комисия.
6. Незначителните технически грешки, допуснати в искане, известие, писмено становище или всякакъв друг документ, свързан с производството пред арбитражния съд, могат да бъдат поправени чрез представяне на нов документ, ясно посочващ съответните изменения.
7. Ако последният ден, определен за представянето на документ, съвпада с официален празник на Съюза или на Република Молдова, документът се счита за доставен в рамките на срока на следващия работен ден.

Начало на арбитражното производство

8. а) Ако съгласно член 385 от настоящото споразумение или съгласно правило 20 от настоящия правилник даден арбитър се избира чрез теглене на жребий, тегленето на жребия се провежда по време и на място, избрани от страната ищец, които своевременно се съобщават на страната ответник. Страната ответник може да реши да присъства на тегленето на жребия. Във всички случаи тегленето на жребий се провежда с участието на страната/страните, която/които присъства/т.

- б) Ако съгласно член 385 от настоящото споразумение или съгласно правило 20 от настоящия правилник даден арбитър се избира чрез теглене на жребий и Комитетът за асоцииране в състав „Търговия“, предвиден в член 438, параграф 4 от настоящото споразумение, има двама председатели, тегленето се извършва от двамата председатели или от техните представители или само от единия председател, ако другият председател или неговият представител не приеме да участва в тегленето на жребия.
- в) Страните уведомяват избраните арбитри за тяхното назначаване.
- г) Арбитър, който е бил назначен в съответствие с процедурата, установена в член 385 от настоящото споразумение, потвърждава своята готовност да служи като арбитър към Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, предвиден в член 438, параграф 4 от настоящото споразумение, в срок от пет дни от датата, на която е бил уведомен за своето назначаване. Ако някой кандидат откаже назначаването поради основателна причина, се избира нов арбитър по същата процедура, използвана за избора на отказалия кандидат.
- д) Ако страните по спора не са се споразумели за друго, те организират среща с арбитражния съд в срок от седем дни от сформирването му, за да се определят въпросите, чието разглеждане страните или арбитражният съд считат за уместно, включително въпросите, свързани с вознагражденията и разноските, платими на арбитрите, които съответстват на стандартите на СТО. Вознаграждението на помощника на всеки арбитър не надвишава 50 % от вознаграждението на този арбитър. Арбитрите и представителите на страните по спора могат да участват в тази среща по телефон или чрез видеоконферентна връзка.

9. а) Ако страните не са се споразумели за друго в срок от пет дни от датата на избиране на арбитрите, мандатът на арбитражния съд се състои в това „в светлината на съответните разпоредби на споразумението, на които се позовават страните по спора, да разгледа въпроса, повдигнат в искането за сформирание на арбитражния съд, да се произнесе относно съвместимостта на въпросната мярка с разпоредбите, посочени в член 381 от настоящото споразумение, и да се произнесе с решение в съответствие с членове 387 и 402 от настоящото споразумение.“
- б) Страните трябва да уведомят арбитражния съд за мандата в срок от три дни от датата на договарянето му.

Първоначални становища

10. Страната ищец изпраща своето първоначално писмено становище не по-късно от 20 дни след датата на сформирание на арбитражния съд. Страната ответник представя своята писмена защита не по-късно от 20 дни след датата на представяне на първоначалното писмено становище.

Работа на арбитражните съдилища

11. Председателят на арбитражния съд ръководи всички негови заседания. Арбитражният съд може да упълномощи своя председател да взема административни и процедурни решения.

12. Освен ако в глава 14 (Уреждане на спорове) от дял V (Търговия и свързани с търговията въпроси) на настоящото споразумение е предвидено друго, арбитражният съд може да осъществява дейността си по всякакъв начин, включително по телефон, факс или с компютърни връзки.
13. Единствено арбитражите могат да участват в обсъжданията на арбитражния съд, но техните помощници могат да присъстват на обсъжданията, ако получат разрешение от арбитражния съд.
14. Изготвянето на всяко решение е от изключителната компетентност на арбитражния съд и не може да бъде делегирано.
15. Когато възникне процедурен въпрос, който не е разгледан в глава 14 (Уреждане на спорове) от дял V (Търговия и свързани с търговията въпроси) на настоящото споразумение и приложения XXXII, XXXIII и XXXIV към настоящото споразумение, арбитражният съд, след като се консултира със страните, може да приеме подходяща процедура, съвместима с посочените разпоредби.
16. Когато арбитражният съд прецени, че е необходимо да се променят приложимите при производството срокове, предвидени в глава 14 (Уреждане на спорове) от дял V (Търговия и свързани с търговията въпроси) на настоящото споразумение, или да се внесат корекции от процедурен или административен характер, той информира писмено страните за мотивите, налагащи промяната или корекцията, като посочва съответния срок или необходимата корекция.

Смяна

17. Ако в рамките на арбитражно производство някой арбитър не може да участва, оттегля се или трябва да бъде сменен, защото не спазва изискванията в кодекса за поведение, изложени в приложение към настоящото XXXIV споразумение, той бива сменен в съответствие с член 385 от настоящото споразумение и с правило 8 от настоящия правилник.

18. Когато някоя страна по спора прецени, че даден арбитър не спазва изискванията в кодекса за поведение, поради което той следва да бъде сменен, тази страна уведомява другата страна в срок от 15 дни от датата, на която е получила доказателства за обстоятелствата, свидетелстващи за съществено нарушение на кодекса за поведение от страна на арбитъра.

19. Когато някоя страна по спора счита, че даден арбитър, който не е председателят, не спазва изискванията в кодекса за поведение, страните по спора се консултират и, ако се споразумеят за това, избират нов арбитър в съответствие с член 385 от настоящото споразумение и с правило 8 от настоящия правилник.

Ако страните по спора не постигнат съгласие относно необходимостта от смяна на даден арбитър, всяка от страните по спора може да поиска въпросът да бъде отнесен до председателя на арбитражния съд, който взема окончателното решение.

Ако в резултат на такова искане председателят установи, че даден арбитър не спазва изискванията в кодекса за поведение, новият арбитър се избира в съответствие с член 385 от настоящото споразумение и с правило 8 от настоящия правилник.

20. Когато някоя страна счита, че председателят на арбитражния съд не спазва изискванията в кодекса за поведение, страните се консултират и, ако се споразумеят за това, избират нов председател в съответствие с член 385 от настоящото споразумение и с правило 8 от настоящия правилник.

Ако страните не постигнат споразумение за необходимостта от смяна на председателя, която и да е страна може да поиска въпросът да бъде отнесен до един от останалите членове сред лицата от подписъка с председатели, посочен в член 404, параграф 1 от настоящото споразумение. Неговото име се изтегля чрез жребий от председателя на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, определен в член 438, параграф 4 от настоящото споразумение, или от представителя на председателя в срок от пет дни от искането. Решението на така избраното лице относно необходимостта от смяна на председателя е окончателно.

Ако така избраното лице реши, че първоначалният председател не спазва изискванията в кодекса за поведение, той/тя избира чрез жребий нов председател сред лицата от подписъка с председатели, посочен в член 404, параграф 1 от настоящото споразумение. Изборът на нов председател се извършва в срок от пет дни от датата на решението, посочено в настоящия параграф.

21. Производството пред арбитражния съд се преустановява за периода, докато траят процедурите, предвидени в правила 18, 19 и 20 от настоящия правилник.

Изслушвания

22. Председателят на арбитражния съд определя датата и часа на изслушването, след като се консултира със страните по спора и другите арбитри, и ги потвърждава писмено на страните по спора. Тази информация се предоставя също така и на обществеността от страната, която отговаря за административната организация на производството, освен ако изслушването е при закрити врати. Арбитражният съд може да реши да не насрочи такова изслушване, освен ако една от страните възрази срещу това.
23. Ако страните не са се споразумели за друго, изслушването се провежда в Брюксел, когато страната ищец е Република Молдова, и в Кишинев — когато страната ищец е Съюзът.
24. Арбитражният съд може да насрочи допълнителни изслушвания, ако страните се договорят за това.
25. Всички арбитри присъстват от началото до края на всяко едно изслушване.
26. Следните лица могат да присъстват на изслушванията, независимо дали те се провеждат при открити или закрити врати:
- а) представителите на страните по спора;
 - б) съветниците на страните по спора;
 - в) членовете на административния персонал, устните преводачи, писмените преводачи и съдебните стенографи (протоколчици); и
 - г) помощниците на арбитрите.

Единствено представителите и съветниците на страните по спора имат право да вземат думата пред арбитражния съд.

27. Най-късно пет дни преди датата на изслушването всяка от страните по спора предоставя на арбитражния съд списък с имената на лицата, които ще пледират или ще представят изложения от нейно име по време на изслушването, както и на другите представители или съветници, които ще присъстват на изслушването.

28. Арбитражният съд провежда изслушването по посочения по-долу начин, като осигурява на страната ищец и на страната ответник еднакво процесуално време:

Доводи

- а) доводи на страната ищец;
- б) реплика на страната ответник.

Възражения

- а) доводи на страната ищец;
- б) реплика на страната ответник.

29. Арбитражният съд може да отправя въпроси към всяка от страните по спора във всеки един момент от изслушването.

30. Арбитражният съд предприема необходимото за съставянето на протокол от всяко изслушване и възможно най-бързото изпращане на препис от него на страните по спора. Страните по спора мога да направят коментари по протокола и арбитражният съд може да вземе под внимание тези коментари.

31. Всяка от страните по спора може да представи допълнително писмено становище по всеки един от въпросите, повдигнати по време на изслушването, в срок от десет дни от датата на изслушването.

Писмени въпроси

32. Арбитражният съд има право във всеки момент на производството да отправя писмено въпроси към едната или към двете страни по спора. Всяка страна по спора получава копие от всеки въпрос, поставен от арбитражния съд.

33. Всяка от страните по спора представя на другата страна по спора копие от своя писмен отговор на въпросите на арбитражния съд. На всяка от страните по спора се предоставя възможност да направи писмени коментари по отговора на другата страна в срок от пет дни от датата на получаването на такъв отговор.

Поверителност

34. Всяка страна по спора и нейните съветници третираат като поверителна всяка информация, предоставена от другата страна по спора на арбитражния съд и определена като такава от тази страна. Когато страна по спора предоставя на арбитражния съд поверителен вариант на своите писмени становища, тя предоставя също така, по искане на другата страна, неповерително резюме на информацията, която се съдържа в нейните становища и която може да бъде оповестена публично, не по-късно от 15 дни след датата на искането или на становището, която от двете е по-късна, както и обяснение на това защо неоповестената информация е поверителна. Някоя разпоредба на настоящия правилник не възпрепятства някоя от страните по спора да оповести публично своята собствена позиция, в случай че при позоваване на предоставена от другата страна информация не оповестява информация, определена от последната като поверителна. Арбитражният съд заседава при закрити врати, когато становището и доводите на някоя от страните съдържат поверителна информация. Страните по спора и техните съветници са длъжни да опазват поверителния характер на информацията, представена по време на изслушванията пред арбитражния съд, когато изслушванията се провеждат при закрити врати.

Обсъждане *ex parte*

35. Арбитражният съд се въздържа от срещи или контакти с която и да било от страните в отсъствие на другата страна.

36. Никой арбитър няма право да обсъжда какъвто и да било аспект на предмета на производството с която и да било от страните или с двете страни по спора в отсъствие на другите арбитри.

Становища *Amicus curiae*

37. Ако страните не са се споразумели за друго в срок от три дни след сформирването на арбитражния съд, той може да приема неизискани от него писмени становища на физически или юридически лица, установени на територията на страна по спора, които са независими от правителствата на страните по спора, ако те са изготвени до десет дни след сформирването на арбитражния съд, кратки са и в никой случай не надвишават 15 печатни страници с двойна разредка между редовете и се отнасят пряко до фактическата или правната страна на въпроса, разглеждан от арбитражния съд.

38. Становището включва описание на физическото или юридическото лице, което го представя, включително гражданството му или мястото му на установяване, естеството на неговите дейности, правния му статут, общите цели и източника му на финансиране и посочва точно интереса на това лице в арбитражното производство. То трябва да бъде изготвено на езиците, избрани от страните по спора в съответствие с правила 41 и 42 от настоящия правилник.

39. Арбитражният съд изброява в своето решение всички постъпили при него становища, които съответстват на правила 37 и 38 от настоящия правилник. От него не се изисква да разглежда в своето решение доводите, изложени в тези становища. Арбитражният съд уведомява страните по спора за всяко от тези становища с цел да получи техните коментари. Коментарите на страните по спора се предоставят в срок от десет дни и всички коментари се вземат под внимание от арбитражния съд.

Неотложни случаи

40. При неотложните случаи, посочени в глава 11 (Свързана с търговията енергетика) от дял V (Търговия и свързани с търговията въпроси) на настоящото споразумение, арбитражният съд изменя по целесъобразност и след консултиране със страните по спора посочените в настоящия правилник срокове и уведомява страните за тези изменения.

Писмени и устни преводи

41. По време на консултациите, посочени в член 382 от настоящото споразумение, и не по-късно от заседанието, посочено в правило 8, буква д) от настоящия правилник, страните по спора правят необходимото, за да се споразумеят относно общ работен език за производството пред арбитражния съд.

42. Ако страните по спора не успеят да се споразумеят относно общ работен език, всяка страна изготвя писмените си становища на избрания от нея език. В такъв случай тази страна осигурява превод на езика, избран от другата страна, освен ако становищата са написани на някой от работните езици на СТО. Страната-ответник осигурява устен превод на устните изложения на езиците, избрани от страните по спора.

43. Решенията на арбитражния съд се съобщават на езика или езиците, избран/и от страните по спора.

44. Всяка от страните по спора може да представи коментарите си по точността на всеки писмен превод на документ, изготвен съгласно настоящия правилник.

45. Всяка страна заплаща разноските по превода на писмените си становища. Всички разноски за писмен превод на решението на арбитражния съд се поделят поравно между страните по спора.

Други процедури

46. Настоящият правилник се прилага и при процедурите съгласно член 382, член 391, параграф 2, член 392, параграф 2, член 393, параграф 2 и член 395, параграф 2 от глава 14 (Уреждане на спорове) от дял V (Търговия и свързани с търговията въпроси) на настоящото споразумение. При все това сроковете, посочени в настоящия процедурен правилник, се адаптират от арбитражния съд съобразно специалните срокове, предвидени за приемането на решение от арбитражния съд при тези други процедури.

ПРИЛОЖЕНИЕ XXXIV

КОДЕКС ЗА ПОВЕДЕНИЕ НА АРБИТРИТЕ И МЕДИАТОРИТЕ

Определения

1. В настоящия кодекс за поведение:
 - а) „арбитър“ означава член на арбитражен съд, който е създаден по силата на член 385 от настоящото споразумение;
 - б) „помощник“ означава лице, което в рамките на мандата на определен арбитър извършва проучвания или оказва съдействие на арбитъра при изпълнение на неговите функции;
 - в) „кандидат“ означава лице, чието име фигурира в списъка на арбитрите, посочен в член 404, параграф 1 от настоящото споразумение, и чиято кандидатура за назначаване като арбитър се разглежда по реда на член 385 от настоящото споразумение;
 - г) „медиатор“ означава лице, което осъществява процедура по медиация в съответствие с приложение XXXII (Механизъм за медиация) към настоящото споразумение;
 - д) „производство“, освен ако е предвидено друго, означава производство пред арбитражен съд съгласно глава 14 (Уреждане на спорове) от дял V (Търговия и свързани с търговията въпроси) на настоящото споразумение;
 - е) „персонал“, по отношение на арбитър, означава лицата, които са под ръководството и контрола на съответния арбитър, с изключение на помощниците.

Отговорности в рамките на процедурата за уреждане на спорове

2. По време на цялото производство кандидатите и арбитрите са длъжни да избягват всяко явно и привидно нарушаване на деонтологичните норми, да бъдат независими и безпристрастни, да избягват всеки пряк или косвен конфликт на интереси и да съблюдават строги норми на поведение, за да се гарантират интегритетът и безпристрастността в рамките на механизма за уреждане на спорове. Бившите арбитри спазват задълженията, определени в правила 15, 16, 17 и 18 от настоящия кодекс за поведение.

Задължения за деклариране

3. Преди потвърждаването на избора му за арбитър съгласно глава 14 (Уреждане на спорове) от дял V (Търговия и свързани с търговията въпроси) на настоящото споразумение, кандидатът е длъжен да декларира наличието на евентуален интерес, връзки или други обстоятелства, които биха могли да повлияят на неговата/нейната независимост или безпристрастност, или които биха могли логично да създадат впечатление за нарушаване на деонтологичните норми или за пристрастност при разглеждане на спора. За тази цел кандидатът е длъжен да полага всички разумни усилия, за да се информира за съществуването на такива интереси, връзки и обстоятелства.

4. Кандидатите или арбитрите сезират единствено Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, предвиден в член 438, параграф 4 от настоящото споразумение, с информация за действително извършени или потенциални нарушения на настоящия кодекс за поведение, за да бъдат разгледани от страните.

5. След като бъде избран, всеки арбитър е длъжен да продължи да полага всички разумни усилия, за да се информира за посочените в параграф 3 от настоящия кодекс за поведение интереси, връзки или обстоятелства и да ги декларира. Задължението за деклариране е постоянно и изисква от всеки арбитър или медиатор да декларира съществуването на всякакви интереси, връзки или обстоятелства, които могат да възникнат на всеки етап от производството. Арбитърът декларира тези интереси, връзки или обстоятелства, като ги съобщава в писмен вид на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, за да бъдат разгледани от страните.

Задължения на арбитрите

6. Арбитър, включени в списъка на арбитрите, предвиден в член 404, параграф 1 от настоящото споразумение, може да откаже назначаване като арбитър само по основателни причини, като например болест, участие в други съдебни или арбитражни производства или конфликт на интереси. След потвърждаването на неговия/нейния избор всеки арбитър изпълнява съвестно и своевременно задълженията си по време на цялото производство по справедлив и прилежен начин.
7. Всеки арбитър разглежда единствено въпросите, които са повдигнати по време на производството и са от значение за вземането на решение, и не може да делегира това правомощие на друго лице.
8. Всеки арбитър предприема всички подходящи мерки, за да се увери, че неговият/нейният помощник и персонал са запознати със съдържанието на правила 2, 3, 4, 5, 16, 17 и 18 от настоящия кодекс за поведение и спазват техните изисквания.
9. Никой арбитър няма право да установява контакти *ex parte*, свързани с производството.

Независимост и безпристрастност на арбитражите

10. Всеки арбитър е независим и безпристрастен, избягва създаването на впечатление за нарушаване на деонтологичните норми или за пристрастност и не се влияе от личен интерес, от оказван външен натиск, от съображения от политически характер, от обществен протест, от лоялност към някоя от страните или от страх от критика.
11. Никой арбитър няма право пряко или косвено да поема задължения или да приема облаги под каквато и да било форма, което по някакъв начин би възпрепятствало или би създавало впечатление за възпрепятстване на надлежното изпълнение на неговите/нейните задължения.
12. Никой арбитър няма право да използва своето положение в арбитражния съд, за да обслужва лични или частни интереси. Всеки арбитър се въздържа от действия, които могат да създадат впечатление, че други лица са в състояние да му/й окажат влияние.
13. Никой арбитър не позволява поведението или преценката му/й да бъдат повлияни от връзки или отговорности от финансов, търговски, професионален, личен или обществен характер.
14. Всеки арбитър трябва да се въздържа от установяване на каквито и да било връзки или придобиване на всякакви финансови облаги, които биха могли да повлияят на неговата/нейната безпристрастност или които биха могли логично да създадат впечатление за нарушаване на деонтологичните норми или за пристрастност.

Задължения на бившите арбитражи

15. Всички бивши арбитражи се въздържат от действия, които могат да създадат впечатление за проявена пристрастност при изпълнение на задълженията им или за извлечена изгода от решението на арбитражния съд.

Поверителност

16. Никой настоящ или бивш арбитър не разкрива или използва в нито един момент непублична информация, свързана с конкретно производство или станала му известна по време на конкретно производство, освен за целите на същото това производство, и в никой случай не разкрива или използва тази информация за своя собствена изгода или за изгода на други лица или с цел да засегне неблагоприятно интересите на други лица.

17. Никой арбитър не разгласява решението на арбитражния съд или части от него преди неговото публикуване в съответствие с глава 14 (Уреждане на спорове) от дял V (Търговия и свързани с търговията въпроси) на настоящото споразумение.

18. Никой настоящ или бивш арбитър не разкрива в нито един момент съдържанието на обсъжданите от арбитражния съд въпроси или мнението на който и да било от арбитрите.

Разноски

19. Всеки арбитър води архив и представя окончателен отчет за времето, посветено на процедурата, и за своите разноски, както и за времето и разноските на своите помощници.

Медиатори

20. Нормите, описани в настоящия кодекс за поведение и приложими по отношение на настоящите или бившите арбитри, се прилагат *mutatis mutandis* по отношение на медиаторите.
